

NELJAS OSAKOND

PIHLAK vs. EESTI

(Kaebus nr 73270/01)

KOHTUOTSUS

STRASBOURG

21. juuni 2005

*Käesolev kohtuotsus muutub lõplikuks konventsiooni artikli 44 lõikes 2 sätestatud tingimustel.
Kohtuotsust võidakse keeleliselt toimetada.*

Asjas Pihlak vs. Eesti,

on Euroopa Inimõiguste Kohus (neljas osakond) kojana, kuhu kuuluvad:

Nicolas Bratza, *esimees*,
J. Casadevall,
M. Pellonpää,
R. Maruste,
S. Pavlovski,
J. Borrego Borrego,
J. Šikuta, *kohtunikud*,
F. Elens-Passos, *osakonnasekretäri asetäitja*,

olles pidanud nõu kinnisel istungil 31. mail 2005,

teinud järgmise otsuse, mis võeti vastu nimetatud kuupäeval:

MENETLUSE KÄIK

1. Kohtuasi põhineb taotlusel (nr 55939/00) Eesti Vabariigi vastu, mille kodakondsuseta isik Vitali Pihlak („kaebaja“) esitas 8. augustil 1999 Euroopa Inimõiguste Kohtule („EIÕK“) inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni („konventsioon“) artikli 34 alusel.
2. Kaebajat esindas kohtus Tallinnas tegutsev jurist K. Mägi. Eesti riiki („riik“) esindasid tema esindajad M. Hion, välisministeeriumi juriidilise osakonna inimõiguste büroo direktor, ja E. Harremoos, Euroopa Nõukogu juures asuva Eesti Vabariigi esinduse erinõunik.
3. Kaebaja väitis, et tema pikaajaline eelvangistuses pidamisega rikuti konventsiooni artikli 5 lõiget 3.
4. Taotlus suunati EIÕK neljandale osakonnale (EIÕK reglemendi 52. reegli punkt 1). Kõnealuses osakonnas moodustati asja läbivaatamiseks koda (konventsiooni artikli 27 lõige 1) EIÕK reglemendi 26. reegli punkti 1 kohaselt.
5. Oma 2004. aasta 20. jaanuari otsusega tunnistas EIÕK taotluse vastuvõetavaks. 6. 1. novembril 2004 muutis EIÕK oma osakondade koosseisu (25. reegli punkt 1), ning asi suunati EIÕK neljanda osakonna uuele koosseisule.
6. Nii kaebaja kui ka riik esitasid seisukohti kohtuasja sisu kohta (EIÕK reglemendi 59. reegli punkt 1).

ASJAOLUD

I. KOHTUASJA ASJAOLUD

7. Kaebaja sündis 1972. aastal ja elab Harjumaal.

1. Kaebaja kinnipidamine ja vabastamine kautsjoni vastu 1997. aastal

8. 1997. aasta aprillis ja mais algatas Tartu Politsei uurimise kuues kriminaalasjas, mis olid seotud mitmete sissemurdmistega, passi võltsimise ja tulirelva ebaseadusliku hoidmisega. Kaebajat kui üht kahtlusalust ei suudetud leida. 26. mail 1997 kuulutas politsei ta tagaotsitavaks. 7. juulil 1997 andis Tallinna Linnakohtu kohtunik loa kaebaja vahi alla võtmiseks kaheks kuuks alates tema asukoha kindlakstegemisest. 27. oktoobril 1997 kaebaja tabati ning võeti vahi alla. 23. detsembril 1997 andis linnakohus loa kaebajat vahi all pidada 20. jaanuarini 1998. 29. detsembril 1997 rahuldab linnakohus kaebaja palve tema vabastamise kohta kautsjoni vastu. Kautsjoni suuruseks määrati 42 000 krooni (2 684 eurot)

2. Kaebaja kinnipidamine 1998. aastast kuni 2000. aastani

9. 12. septembril 1998 vahistas politsei kaebaja kahtlustatuna samal kuupäeval toime pandud sissemurdmistega koos kolme ülejäänud isikuga.

10. Järgmisel päeval kaebaja vahistamist kinnitati Tallinna Linnakohtu kohtuniku poolt välja antud loa kaebaja kinnipidamiseks kümneks päevaks, st kuni 22. septembrini 1998. Kohus märkis, et kaebajat oli varem kriminaalkorras karistatud ning et teda kahtlustati uue kuriteo toimepanemises ajal, mil ta oli kautsjoni vastu vabastatud ühes tema vastu algatatud kriminaalasjas (vaata lõiget 9 eespool), mis oli kohtus arutlusel.

11. 22. septembril 1998 esitati kaebajale süüdistus sissemurdmistega. Samal päeval pikendas linnakohus tema kinnipidamise tähtaega 22. novembrini 1998 põhjusel, et teda oli varem kriminaalkorras karistatud ning ta võis pärast vabastamist sooritada uusi kuritegusid.

12. Oma kaebuses kõnealuse otsuse peale väitis kaebaja, et kohtu poolt viidatud põhjendused ei olnud küllaldased, et õigustada tema kinnipidamist. Tal oli kindel elukoht ning ei olnud põhjust arvata, et ta võiks toime panna uusi kuritegusid. Veelgi enam, viide tema eelnevale süüdimõistmisele oli asjakohatu, sest karistus ei olnud enam jõus.

13. 13. oktoobril 1998 jättis Tallinna Ringkonnakohus kaebaja kaebuse rahuldamata. Kohus leidis, et ehkki kaebaja karistus oli karistusregistrist kustutatud, siis süüdimõistmine varguses 1995. aastal oli oluliseks teguriks tema iseloomustamisel. Kohus leidis, et olulise tähtsusega oli ka asjaolu, et kaebaja oli väidetavalt toime pannud uue kuriteo ajal, mil ta oli vabastatud kautsjoni vastu seoses muude süüdistustega.

14. 19. novembril 1998 pikendas linnakohus kaebaja kinnipidamistähtaega 22. jaanuarini 1999 samadel põhjustel, mis 22. septembril 1998 välja antud määruses, millega pikendati kaebaja eelmist kinnipidamistähtaega.

15. Pärast eeluurimise lõpetamist 13. jaanuaril 1999 andis linnakohus oma 1999. aasta 20. jaanuari määrusega kaebaja kohtu alla ja jättis muutmata tõkendi vahi all pidamise kohta. Kohus liitis kõnealuse kohtuasja kaebaja vastu algatatud teise kriminaalasjaga seoses uute sissemurdmistega, mis pandi toime isikute rühma poolt, samuti dokumendi võltsimise ja tulirelva ebaseadusliku omamisega.

16. 19. veebruaril 1999 toimunud linnakohtu istungil esitas kaebaja taotluse enda vabastamiseks vahi alt seoses tervisliku seisundi väidetava halvenemisega ning raskusega

toidu mälumisel politseiniku poolt vahistamise käigus katki löödud hammaste tõttu. Tema taotlus lükati tagasi põhjusel, et vabaduses võiks ta toime panna uusi kuritegusid.

17. Linnakohus lükkas kriminaalasja arutamise edasi ühe süüaluse haigestumise tõttu.

18. 12. aprillil 1999 toimunud istungil lükkas Linnakohus tagasi kaebaja järjekordse taotluse tema vabastamiseks vahi alt, viidates asjaolule, et kaebajat on varem kriminaalkorras karistatud ning et ta jätkas kuritegevuses osalemist ajal, mil ta oli vabastatud kautsjoni vastu, süüdistatuna teises kriminaalasjas tema vastu. Seega oli põhjust arvata, et ta võis vabaduses toime panna uusi kuritegusid. Linnakohus lükkas kriminaalasja arutamise edasi ühe süüaluse haigestumise tõttu, mis takistas teda istungil osalemisest.

19. Ka kaebaja järgmised taotlused vahi alt vabastamise kohta lükati Linnakohtu poolt tagasi samadel põhjustel otsustega, mis võeti vastu 26. mail 1999, 22. septembril 1999, 1. detsembril 1999, 2. veebruaril 2000, 30. märtsil 2000 ja 31. mail 2000. Nendel kuupäevadel lükati kohtuistungid edasi kannatanute, tunnistajate, kaitsja või süüaluste puudumise tõttu.

20. 4. oktoobril 2000 rahuldas Linnakohus kaebaja taotluse vahi alt vabastamiseks, märkides, et kaebaja oli olnud vahi all üle kahe aasta, et tal oli kindel elukoht ning et osapooled ei olnud nõustunud kaebaja vastu esitatud süüdistuste lahutamisest ülejäänud kohtuasjast.

21. Kohtuistungit lükati mitmel korral erinevatel põhjustel edasi 2000. aasta lõpust kuni 2003. aasta lõpuni.

22. 22. detsembril 2003 esitas Linnakohus kaebajale lihtmenetluse käigus süüdistuse sissemurdmises, tulirelva ebaseaduslikus omamises ja dokumendi võltsimises ning määras talle vangistuse tähtajaga kaks aastat, kaks kuud ja 27 päeva. Karistus loeti ärakantuks kahe eelvangistuses veedetud aja vältel.

II. ASJAKOHASED SISERIIKLIKUD ÕIGUSNORMID

23. Kuriteo toimepanemise ajal kehtinud 1961. aastal vastu võetud kriminaalmenetluse koodeksi paragrahvi 35-1 lõigete 1 ja 2 ning paragrahvi 37 lõike 2 kohaselt on süüdistataval ja tema kaitsjal õigus esitada taotlusi ja kaebusi menetlustoimingutega seoses.

24. Kriminaalmenetluse koodeksi paragrahvi 68 lõige 1 sätestab, et tõkendi valikul tuleb arvestada toimepandud kuriteo ohtlikkust ja kahtlustatava, süüdistatava või kohtualuse isiksust, kahtlustatava, süüdistatava või kohtualuse poolt uurimisest või kohtust kõrvalehoidumise või tõe tuvastamise takistamise võimalikkust, samuti kahtlustatava, süüdistatava või kohtualuse tervislikku seisundit, vanust, perekonnaseisu ja teisi asjaolusid, millel võib tõkendi kohaldamisel olla tähtsust.

25. Kriminaalmenetluse koodeksi paragrahv 69 näeb ette elukohast lahkumise keelu kohaldamise kahtlustatava, süüdistatava või kohtualuse suhtes, st et ta kohustub kirjalikult mitte lahkuma oma alatisest või ajutisest elukohast uurija, prokuröri või kohtu loata. Kui kahtlustatav, süüdistatav või kohtualune seda kohustust rikub, võib tema suhtes kohaldada raskemat tõkendit, millest allkirja võtmisel hoiatatakse.

26. Kriminaalmenetluse koodeksi paragrahvi 71-1 lõige 1 sätestab, et maa- või linnakohtunik võib kahtlustatava, süüdistatava või kohtualuse taotlusel asendada tõkendi vahi alla võtmise tõkendiga kautsjon.

27. Kriminaalmenetluse koodeksi paragrahvi 73 kohaselt võib vahi alla võtmist tõkendina kahtlustatava, süüdistatava või kohtualuse suhtes kohaldada kriminaalmenetlusest kõrvalehoidmise või uue kuriteo toimepanemise vältimiseks, samuti kohtuotsuse täitmise tagamiseks (lõige 1).

Loa kahtlustatava või süüdistatava vahi alla võtmiseks annab maa- või linnakohtunik talle esitatud põhistatud määruse alusel uurija poolt (lõige 2)

28. Vahistataval on õigus taotleda enda küsitlemist kaitsja osavõtul maa- või linnakohtuniku poolt (lõige 4).

29. Vahi alla võtmise lubamise või sellest keeldumise vormistab maa- või linnakohtunik põhistatud määrusega. Määrusele kirjutab alla maa- või linnakohtunik ja kinnitab selle kohtupitsatiga (lõige 5).

30. Vahi all pidamise tähtaega pikendatakse vahi alla võtmist reguleerivate sätete kohaselt (lõige 5-1).

31. Kriminaalmenetluse koodeksi paragrahv 78 sätestab, et uurija, prokurör või kohus tühistab tõkendi, kui selle kohaldamiseks puudub edasine vajadus, või muudab selle, valides uue tõkendi (lõige 1).

Kohtualuse suhtes valitud tõkendit võib muuta või tühistada kohus, kelle menetluses kriminaalasi on, või kõrgemalseisev kohus (lõige 3).

32. Kriminaalmenetluse koodeksi paragrahvi 189 kohaselt kohtu alla andmisel peab kohtunik iga süüdistatava suhtes otsustama, kas tõkend on valitud õigesti.

33. Kriminaalmenetluse koodeksi paragrahv 222 annab kohtule õiguse kriminaalasia kohtuliku arutamise ajal oma määrusega valida, muuta või tühistada kohtualuse suhtes varem valitud tõkendit.

ÕIGUSKÜSIMUSED

I. KONVENTSIOONI ARTIKLI 5 LÕIKE 3 VÄIDETAV RIKKUMINE

34. Kaebaja kaebas, et tema asja arutamisele eelnenud kinnipidamisaja pikkus oli vastuolus konventsiooni artikli 5 lõikega 3, mis näeb ette:

“3. Iga käesoleva artikli lõike 1 punkti c kohaselt vahistatu või kinnipeetu toimetatakse viivitamata kohtuniku või mõne muu seadusjärgse õigusvõimuga ametiisiku ette ning tal on õigus asja kohtulikule arutamisele mõistliku aja jooksul või vabastamisele kuni asja arutamiseni. Vabastamist võidakse seostada tagatistega ilmuda asja arutamisele.”

A. Arvessevõetav ajavahemik

35. Kohus märgib, et kaebaja vahistati 12. septembril 1998. Teda hoiti vahi all kuni 4. oktoobrini 2000, mil Linnakohus ta vahi alt vabastas. Seega, hoiti kaebajat eeluurimise raames vahi all 2 aastat ja 22 päeva. The Court notes that the applicant was arrested on 12 September 1998.

B. Kinnipidamise kestuse mõistlikkus

1. Osaliste väited

36. Kaebaja arvates oli ajavahemik, mille vältel teda eelvangistuses peeti, ülemäära pikk.

37. Riik vaidles kõnealusele arvamusele vastu. Nad väitsid, et võimuorganitel oli püsiv ja õigustatud kahtlus, et lisaks kuritegudele, mille eest kaebajale esitati kriminaalsüüdistus, oli mitmeid muid põhjuseid, millele võimuorganid toetusid oma otsustes kaebaja kestva kinnipidamise kohta.

Kaebaja oli varem süüdi mõistetud. Veelgi enam, ta varjas end 1997. aasta maist kuni oktoobrini ning ta kuulutati tagaotsitavaks. Pärast seda kui ta oli vahi alla võetud, vabastas kohus ta kautsjoni vastu. Vaatamata sellele jätkas kaebaja kuritegude kordasaatmist, rikkudes sellega kautsjoniga seatud tingimusi. Seega oli reaalne võimalus, et vabaduses olles võis kaebaja toime panna uusi kuritegusid.

Riik jõudis järeldusele, et kohtuorganite poolt esitatud kaebaja jätkuva vabadusekaotuse alused olid asjakohased ja küllaldased.

38. Riik märkis, et kõnealune kriminaalasi, kuhu olid kaasatud mitmed süüdistatavad, oli mahukas. Oli vaja üle kuulata mitmeid kannatanuid ja tunnistajaid. Seetõttu oli asja kohtueelne uurimine olnud keeruline.

Kiire ja õiglase menetluse tagamiseks liitis Linnakohus mitu kriminaalasja, kuhu olid kaasatud ühed ja samad süüdistatavad. Seega oli Linnakohtus arutusel olev kohtuasi keeruline, sisaldades mitmeid kriminaalkuritegusid ja arvukaid süüdistusi. Kaebajale esitati süüdistus kolme erineva kuriteo toimepanemises – dokumendi võltsimises, tulirelva ebaseaduslikus omamises ja üheksas varguses. Kriminaalasja olid kaasatud kokku kuus süüdistatavat.

39. Riik väitis, et kohtuistungid olid korduvalt edasi lükatud kas siis süüdistatavate, kaitsja või tunnistajate ning kannatanute puudumise tõttu seoses haigusega või muudel põhjustel. Riik oli arvamusel, et uurimis- ja kohtuorganid olid omalt poolt üles näidanud küllaldast usinust kriminaalasja uurimisel.

Kohtumenetluse edasilükkumise tulemusel eelnimetatud põhjustel ning võimatusega lahutada kaebaja kriminaalasi teiste süüdistatavate kohtuasjadest (sellega ei nõustunud ei prokurör ega kaebaja kaitsja) asendas Linnakohus esialgse tõkendi. Kinnipidamine asendati tõkendiga allkiri elukohast mittelahkumise kohta, sest vastasel korral oleks eelvangistuse ajavahemik muutunud kaebajale ebamõistlikult pikaks.

40. Seega oli riik veendunud, et riigi kohtuorganid ei olnud toiminud ebamõistlikult kartuses, et kaebaja oleks võinud vabaduses toime panna uue kuriteo ning kriminaalasja oludes, kus üldsuse huvid tõepoolest kaalusid üles kaebaja õiguse vabadusele. Riik mõõnis, et vahi all

veedetud aeg oli olnud suhteliselt pikk, kuid võttes arvesse kaebaja isikut ning kriminaalasja olusid, ei olnud selle pikkus ületanud mõistlikkuse piire.

2. EIÕK hinnang

EIÕK kordab, et küsimust, kas kinnipidamise kestus on mõistlik või mitte, ei saa hinnata üldises plaanis. Süüdistatava kinnipidamise mõistlikkust tuleb hinnata iga kohtuasja puhul eraldi, arvestades kohtuasja eripära. Kestev kinnipidamine võib olla õigustatud vaid juhul, kui see on üldsuse huvides tõepoolest selgesti vajalik ja kui see, olenemata süütuse eeldamisest, on kaalukam kui konventsiooni artiklis 5 sätestatud nõue austada isikuvabadust.

Riigi kohtuorganite ülesandeks on eelkõige tagada, et süüdistatava eelvangistus teataval juhtumil ei ületaks mõistlikku tähtaega. Selleks peavad nad kaaluma, arvestades nõuetekohaselt süütuse eeldamise põhimõtet, kõiki asjaolusid, mis räägivad ülalmainitud üldsuse huvi poolt või vastu ja õigustavad artikli 5 nõudest kõrvalekaldumist, ning esitama need asjaolud vabastamise taotlusi käsitlevates kohtumäärustes. Just suuresti nendes määrustes toodud põhjenduste ja kaebaja kaebustes esitatud põhjalikult kirjeldatud asjaolude põhjal peab EIÕK otsustama, kas on toimunud artikli 5 lõike 3 rikkumine või mitte [vt näiteks kohtuotsust asjas *Labita vs. Itaalia* (suurkoda) (taotlus nr 26772/95), punkt 152, EIÕK 2000-IV, ja asjas *Kudła vs. Poola* (suurkoda) (taotlus nr 30210/96, punkt 110, EIÕK 2000-XI).

42. Mõistliku kahtluse püsimine, et vahistatud isik pani toime kuriteo, on pikaajalise kinnipidamise õiguspärasuse hindamisel vältimatu tingimus, kuid pärast teatava aja möödumist sellest enam ei piisa. EIÕK peab siis välja selgitama, kas kohtuorganite esitatud muud põhjendused on jätkuvalt küllaldased, et õigustada vabaduse võtmist. Kui sellised põhjendused on „asjakohased“ ja „küllaldased“, peab EIÕK veendumaks ka selles, et riikide võimuorganid ilmutasid menetluse läbiviimisel „erilist usinust“. Selles suhtes tuleb hinnata uurimise keerukust ja eripära (vt näiteks 1996. aasta 18. detsembri kohtuotsus asjas *Scott vs. Hispaania*, kogumik 1996-VI, lk 2399–2400, punkt 74, ja 1998. aasta 23. septembri kohtuotsus asjas *I. A. vs. Prantsusmaa*, kogumik 1998-VII, lk 2978, punkt 102).

43. EIÕK nõustub, et kaebaja vahistamist õigustas alguses kahtlustus, et ta pani toime talle süüks pandavad kuriteod. Veelgi enam, kinnipidamist õigustas asjaolu, et kaebajat kahtlustati uute kuritegude toimepanemises ajal, mil ta oli kaitsjoni vastu vabastatud (vt punkte 9 ja 10 eespool).

44. Siiski märgib EIÕK, et kohtumäärused kaebaja eelvangistuse seadustamiseks põhinesid napil ühetaolisel sõnastusel, et vahi all pidamine on õigustatud, kuna kaebaja oli toime pannud uued kuriteod ajal, mil tema varasem kriminaalasi oli Linnakohtus arutusel. Suuremal osal kohtumäärustest viidati ka tema eelnevatele süüdimõistvatele kohtuotsustele. Kõikidel juhtudel jõuti järeldusele, et ta võis vabaduses viibides toime panna uusi kuritegusid. Täpsemaid põhjuseid kaebaja pikaleveninud kinnipidamise vajalikkuse õigustamiseks ei esitatud.

45. Sellest lähtuvalt tahab EIÕK rõhutada, et artikli 5 lõike 3 kohaselt peavad võimuorganid, kui otsustatakse isiku vahi alla jätmise üle, kaaluma alternatiivseid meetmeid tema kohtusse ilmumise tagamiseks. Tuleks meelde tuletada, et nimetatud säte ei kuuluta mitte ainult õigust „asja kohtulikule arutamisele mõistliku aja jooksul või vabastamisele kuni asja arutamiseni“, vaid kehtestab ka, et „vabastamist võidakse seostada tagatistega ilmuda asja arutamisele“ [vt näiteks 1968. aasta 27. juuni kohtuotsust asjas *Neumeister vs. Austria*, A-sari nr 8, lk 3, punkt

3, ja 2001. aasta 4. oktoobri kohtuotsust asjas *Howiecki vs. Poola* (taotlus nr 27504/95), punkt 63].

Käesoleval juhul olid kohtuorganid kaebaja kaitsjoni vastu vabastanud pärast esimest kinnipidamisaega (vt punkti 9 eespool). Ometi pani kaebaja seejärel toime uue kuriteo.

Seetõttu EIÕK nõustub, et esialgu võidi kinnipidamise põhjendusi pidada „asjakohasteks” ja „küllaldasteks” õigustamaks kaebaja uuesti vahi alla võtmist artikli 5 lõike 3 kohaselt. Siiski EIÕK kahtleb, kas põhjendustest kaebaja vahi all pidamiseks, nagu need nähtuvad pealiskaudselt põhjustatud kohtumäärustest, piisas kogu eelvangistuse ajaks. Sellega seoses märgib EIÕK, et riik ei ole esitanud teavet selle kohta, et kaebaja oleks toime pannud uue kuriteo pärast vabastamist 4. oktoobril 2000.

46. Lisaks leiab EIÕK, et kohtuorganite kohta ei saa mingil juhul väita, nagu oleks nad menetluse läbiviimisel üles näidanud „erilist usinust“. Asja eeluurimine lõpetati 13. jaanuaril 1999 ja 20. jaanuaril 1999 andis Linnakohus kaebaja kohtu alla. Seejärel toimus asja arutamisel veidi, kui üldse mingit, edasiminekut kaebaja vabastamiseni 4. oktoobril 2000. EIÕK nõustub, et tegemist ei olnud väikese kohtuasjaga, kuna see hõlmas mitut süüdistatavat ja palju sissemurdmisi. Oli vaja üle kuulata palju kannatanuid ja tunnistajaid. Siiski ilmnes märkimisväärne ajavahemik, mille vältel ei suutnud võimuorganid asja Linnakohtus arutada. Võttes arvesse need arvukad korrad, mil asja arutamine edasi lükati, kui kaebajat hoiti vahi all (1999. aasta veebruarist kuni 2000. aasta oktoobrini lükati asja arutamine edasi mitmetel põhjustel - kannatanute, tunnistajate, kaitsja või kaas-süüdistatavate puudumise tõttu – kaheksal juhul), ei saa EIÕK järeldada, et kohtuorganid oleksid täitnud „erilise usinuse” nõude.

47. Seega on rikutud konventsiooni artikli 5 lõiget 3.

II. KONVENTSIOONI ARTIKLI 41 KOHALDAMINE

48. Konventsiooni artiklis 41 sätestatakse:

„Kui kohus leiab, et konventsiooni või selle juurde kuuluvaid protokolle on rikutud ja Kõrge Lepinguosalise siseriiklik õigus lubab ainult osalist hüvitust, võib kohus vajadusel määrata kahjustatud poolele õiglase hüvituse.”

A. Kahjutasu

49. Kaebaja ei esitanud mingisugust nõuet kulude hüvitamiseks, kuid nõudis üks miljon Eesti krooni (63 898 eurot) hüvituseks oma tervisliku seisundi halvenemise ning kurnatuse ja kannatuste eest, mida põhjustasid tema pikaleveninud eelvangistuses pidamine.

50. Riik väitis, et kuna artikli 3 alusel esitatud kaebaja kaebus, mis käsitles väidetavat halba kohtlemist jäeti 20. jaanuaril 2004 rahuldamata, ei saanud kahjutasu nõudega halva kohtlemise eest arvestada menetluse selles staadiumis.

Mis puudutab hüvitamise nõuet kurnatuse ja kannatuste eest kinnipidamise ajal, märkis riik, et karistuse määramisel kaebajale võttis Tallinna Linnakohus täies ulatuses arvesse seda aega, mida kaebaja veetis eelvangistuses.

Riik oli arvamusel, et rikkumise tunnustamine iseenesest oli õiglane hüvitus, juhul kui EIÕK leidis, et artikli 5 lõiget 3 oli rikutud.

51. EIÕK soostub, et hüvitamise nõuet võib käsitleda üksnes selles ulatuses, mis on seotud artikli 5 lõike 3 rikkumisega. EIÕK leiab, et kaebaja on kannatanud mittevaralist kahju, mida ainuüksi rikkumise tuvastamine ei hüvita. Õiglastel alustel mõistab EIÕK talle välja 1500 eurot.

B. Viivis

52. EIÕK arvates on sobivaks viivisemääraks Euroopa Keskpanga laenuintressi piirmäär, suurendatuna kolme protsendi võrra.

SELLEST LÄHTUVALT KOHUS ÜHEHÄÄLSELT:

1) *leiab*, et konventsiooni artikli 5 lõiget 3 on rikutud;

2) *leiab*, et:

a) kostjariik peab kolme kuu jooksul pärast konventsiooni artikli 44 lõike 2 kohast kohtuotsuse lõplikuks muutumist maksma kaebajale 1 500 (üks tuhat viissada) eurot mittevaralise kahju eest, mis arvutatakse ümber Eesti kroonidesse maksmispäeval kehtiva vahetuskursi alusel, lisaks võimalikud maksud, mida võidakse võtta,

b) eespool nimetatud kolmekuulise tähtaja lõpu ja tasumise vahelise aja eest tuleb maksta lihtviivist eespool nimetatud summalt määratud järgi, mis vastab Euroopa Keskpanga laenuintressi piirmääradele, suurendatuna kolme protsendi võrra;

3) *jätab rahuldamata* ülejäänud osa kaebaja nõudest õiglaste hüvituse saamiseks.

Koostatud inglise keeles ja tehtud teatavaks kirjalikult 21. juunil 2005 EIÕK reglemendi 77. reegli punktide 2 ja 3 kohaselt.

Françoise Elens-Passos
sekretäri asetäitja

Nicolas Bratza
esimees